

ŽELEZNIČARSKI GLASNIK

Časopis članov „Prometne zveze.“

Št. 9.

Izhaja 1. in 15. v dne mes. cu.
Uredništvo in uprava: Dunajska cesta 9.

V Ljubljani, dne 1. maja 1913.

Celoletna naročnina je K 3.60. Člani
„Prometne zveze“ dobe list brezplačno.

Leto I.

Socijalno zavarovanje in njegov vpliv.

Marljiv pisatelj Bernhard, ki se veliko s socijalnimi zadevami peča, je spisal knjigo „Nezaželjene posledice nemške socijalne politike“, o kateri se sedaj veliko govori in piše, posebno kar tiče socijalno zakonodajo in zavarovanje. Dr. R. Freund je napisal v „Sociale Praxis“ članek, ki se peča z vprašanjem, je li moči z zavarovanjem delavcev doseči tudi pravi namen, namreč preprečiti socijalno demokratske gonje in z dovoljiti delavce. Njegov zaključek je tudi za nas zanimiv, zapišemo ga torej dobesedno.

„Delavstvo ne bo nikoli zadovoljno, ravno tako ne kakor drugi sloji. Ako vsak stremi za izboljšanjem svojega gmotnega položaja, zakaj pa delavec ne bi smel tega storiti? Zadovoljnost ne povspesuje napredka in razvoja. Drugo vprašanje pa je, kako se nezadovoljnost pojavlja in katerih sredstev se nezadovoljneži poslužujejo za obistinitve njihovih želja. Za seboj imam dobo 25 let, v kateri sem z delavstvom vedno v najožjem stiku. V tem času sem prišel do spoznanja, da političen radikalizem, ki vlada v socijalni demokraciji znatno peša. Boji se za dosego zahtev nezadovoljnih se odigravajo vedno v milejši obliki. Delavstvo je vedno bolj prepričano, da ni res, da se bo samo pod obljubljenom socijalno demokratsko vlado med cedil, ampak da se tudi pod sedanjim državnim sistemom da za delavstvo veliko storiti. Delavstvo ne misli več na uničenje sedanjih ustrojov, temveč deluje skrbno, da si prisvoji kar največ udobnosti in si izboljša položaj. Resno, marljivo sodelovanje na vseh poljih javnega življenja, pričeni pri upravi malih društev in zavodov in naprej v občinski upravi in v parlamentu je edina in prava pot do boljše bodočnosti, ne pa radikalizem, revolucionarna bomočnost in zanikernost. In to je dozorelo pod vplivom delavskega zavarovanja.“

Tako je v Nemčiji. Učimo se iz tega, da je pametna in dalekosežna socijalna politika najboljše orožje proti socijalni demokraciji, ki živi,

pa tudi umrje ob svojem radikalizmu. Rešimo delavstvo divjega radikalizma in socijalna demokracija bo ležala mrtva ob naših nogah — izginila bo iz površja.

Občni zbor „Prometne zveze“.

Dodatno k poročilu v zadnji številki „Glasnika“ podamo našim čitateljem še poročila raznih odličnih govorih govornikov. Iz otvoritvenega govora bivšega predsednika, tovariša Böhma posnamemo, da je število članov „Prometne zveze“ v dobi od zadnjega občnega zbora za 1268 članov naraslo, dasiravno delovanje krščansko socijalnih poslancev v državnem zboru ni bilo vselej železničarjem prijazno in prikladno njih stremljenjem. Osrednji odbor ni zamudil nobenega trenutka za agitacijo, o tem priča najbolje računski zaključek. Društveno premoženje je zrastle za 3273 K — kar dokazuje, da je odbor vestno gospodaril.

Kot velik napredek v naši organizaciji je govornik omenil ustanovitev našega časopisa „Železničarski Glasnik“ in povedal, da je bil ta korak potreben, ker „Naša moč“ ni upoštevala potreb železničarskega strokovnega lista.

Tajnik je poročal v kratkih besedah isto, kar smo objavili v zadnjem listu.

K besedi se oglasi

državni poslanec Miklas,

ter oprostí poslanca Fink-a, ki je zadržan in se ne more zborovanja udeležiti. Izročá pozdrave kluba krščansko - socijalnega državnozbornskega kluba. Čuti se dolžnega govoriti, da ovrže različne ostre besede, ki padajo na glave njegovega kluba. On ume ogorčenje skrbne organizacije, ako upravičene želje njenih članov ne prodro, v obrambo mora pa pojasniti stališče državnega zbora.

On in njegovi tovariši stoje vselej trdno ob strani „Prometne zveze“ in so voljni se za njih zahteve do skrajnosti bojevati, povdariti pa mora, da je vsak sklep državnega zbora le gola de-

monstracija, ako za izdatek ni upostavljeno tudi pokritje.

Leta 1911. je zbornica predlogu odseka, da se v prid železničarjem izda 38 milijonov kron pritrdila in s tem dokumentirala, da prizna, da so železničarji upravičeni zahtevati izboljšanje njih prejemkov. Vlada je izdala le 21 milijonov, ker za več ni imela dovoljenega pokritja. To dejstvo je pa pritisnilo sklepu zbornice pečat teoretične izjave, da so železničarji potrebni, ampak dati se jim ne more nič. Da se sredstva ugotovijo in vladi dovolijo, je dolžnost istih strank, ki stavijo zahteve.

Socijalna demokracija je najmanj opravljena rohneti in koga kritikovati, ona odklanja vsa sredstva vladi, zahteva pa vedno več. Sociji svoje pristaše samo le vlečejo, ako pravijo, kaj nas briga odkod vzeti, vlada ima denarja zadosti, vsaj z nami vred predobro vedo, da zahtevanih milijonov ni nikjer mogoče odškrniti. Tudi mi vemo, da je v tej zadevi pri nas marsikaj gnjilega in ako bi obljubljali ljudstvu milijone, ki pa jih nimamo, pomeni to le sleparijo.

Krščansko-socijalna stranka stori v okvirju možnosti za ljudstvo več kakor pa vlada v njenih podjetjih. Poslanec Anderle naj vam pove, kaj je stranka za nižjeavstrijske deželne železničarje že storila.

Sedaj se izdeluje mali finančni načrt; mi se žrtvujemo in dela udeležimo, zahtevamo pa tudi, da se ozira na stanove, ki jih naklonjenosti vlade priporočamo. Sestavili smo vrsto želja najnižjih in najpotrebnejših slojev — med njimi tudi železničarjev — in jo vročili ministerskemu predsedniku, tako da naj tudi vlada izve naše zahteve. Nanašali smo se na številna posredovanja poslanca Kemmetter-ja. Bodite uverjeni, vsak poslanec našega kluba je vaš prijatelj in zagovornik ne da bi obešal vsako stvar na zvon. Govornik prosi naj vodstvo „Prometne zveze“ ne prekine stika s krščansko-socijalno stranko, ki obljublja ostati železničarjem naklonjena.

Govornik je za izvajanja žel priznanja pa tudi nekaj ugovorov.

Bratstvo in enakost.

Peter, hlapec pri bogatem kmetu Gašperju Koširju, sedi sam za mizo v veliki gostilniški sobi „Pri zeleni žabi“ in pije svoj „frakelj ta grenč'ga“.

Mračno je v sobi, ker je petrolejka, ki visi izpod stropa, premajhna, da bi lahko bolj razsvetljevala tako veliko gostilniško sobo, kakor je ravno ta v gostilni „Pri zeleni žabi“. Na steni nasproti vrat pa visi velik plakat z debelimi črkami: „Danes velik socijalno-demokratski ljudski shod v gostilni „Pri zeleni žabi“ v Žabnici. Na shodu govori deželni poslanec in urednik Samuel Podlessek o razdelitvi premoženja v državi bodočnosti.“

Shoda je bilo že davno konec. Gospod poslanec in še nekaj „zavednih“ pristašev pa je še vedno sedelo v častni sobi pri zelo važnem posvetovanju in velikih steklenicah vina.

Peter žalostno sedi pri mizi. Že nad eno uro ni odprl svojih ust, ker ni bilo v sobi nikogar, s komur bi lahko govoril. Jezen je čakal svojega gospodarja Gašperja Koširja, ker mu je

ta naročil, naj ga počaka. Dremalo se je že Petru in zaspano in dolgočasno je zehal.

Vstopil je krčmar. Peter se je vzdramil; pogledal je poželjivo krčmarja in mu s svojimi očmi kazal na velike steklenice, med katerimi je bila tudi ona „ta grenč'ga“.

„Krčmar, koliko je že ura?“

Precej časa je poteklo, da je debeli krčmar izvlekel izpod predpasnika veliko srebrno uro in pogledal na njo.

„Tri je, Peter.“ In krčmar je zazehal.

„Grom in strela! Tri je že in ti-le“ — tu je pokazal Peter na častno sobo — „še niso siti politiziranja. Vrag jih vzemi, jaz še volov nisem nakrmil.“

In Peter se je popraskal po glavi nato pa vzdihnil.

V sosedni častni sobi pa je postalo naenkrat bolj živahno in čule so se glasne besede visokega, skrajno neprijetnega glasu: „Socialno vprašanje — gospoda moja — je veliko vprašanje, zato ga ne razume tako lahko vsak kmet.“ Tedaj je Peter stresel z glavo in njegov obraz je zadobil izraz modrijana.

„Peter, ali ga boš še en frakelj?“ vpraša krčmar.

Seveda bi ga Peter rad, pa nanj še ni prišla vrsta pri delitvi v bodoči socialistični državi in zato je imel še vedno kačo v žepu namesto mastne denarnice. Vendar pijača je bila prezapeljiva in Peter je po kratkem premisleku odvrnil:

„Saj Gašper danes vse plača!“

„Seveda, zato ga pa le daj!“ In krčmar mu je natočil polno steklenico.

In Peter je prijel „frakelj“, nastavljal ga na usta, zamižal od sladke ginjenosti in pil v dolgih požirkih. Ko se je tako pokrepčal, je postavil kozarček na mizo, pomežiknil z desnim očesom krčmarju in rekel s pritajenim glasom:

„Mislim, da ga danes tudi moj gospodar ima pošteno pod kapo.“

„Pošteno ga ima in tudi pošteno ga vlečejo socialisti iz mesta. Izvolili so ga za krajnega načelnika, glavnega zaupnika, dopisnika v list „Bodočnost“, ustanovnika bodočega društva „Enakost“, obljubili so mu, da bo pri bodočih volitvah kandidat za državni in deželni zbor in če

Glas izmed zborovalcev.

Besedo je dobil tovariš Haider, in govoril: Dozdevalo se mi je, da bo letošnje zborovanje precej glasno in ta sum se že po prvem poročilu opravičuje. Prosim cenjene tovariše, da ohranijo mirno kri, vsak pride do besede, da izrazi svoje mnenje. Občni zbor pa bo potem sklenil, kam naj se nagnemo. Dokažimo, da znamo objektivno presojati. Povdarimo pa, da je bila akcija krščansko-socialnega kluba precej nesrečna. V interesu naše zveze in kluba samega bi bilo, ko bi bil le-ta drugače postopal, kakor pa je. Znamo sicer stališče kluba presoditi, ki si je rekel, kaj nam pomaga dovoliti, ako vlada sklepa ne more spolniti. Ampak klub bi moral tudi predočiti, v kak položaj spravi nas, ako nas izroči rudečim agitatorjem.

Klub naj bi bil za Tomšikov predlog glasoval in tako socialno-demokratskim demagogom pokazal, da imate vlada in gospodska zbornica zadnje besedo. Mi umemo, velika maša pa ne. Iz agitatoričnih ozirov je klub grešil. Jaz in večina zborovalcev smo mnenja, da se radi tega s stranko ne bomo sprli; gospod poslanec pa naj v proračunski debati zastavi v prilog železničarjev svoj vpliv, kadar bodo železničarske zadeve na dnevnem redu.

Zopet pritrjevanje in ugovori.

Nastopi drž. posl. Kemetter.

Pridem ravnokar od direktije drž. železnice, koder sva s poslancem Pantz-om posredovala radi dopustov železničarjev. Ker torej nisem sam slišal, kaj se je v zadevi znanih 17 milijonov govorilo, se bom upiral samo nato, kar se mi je sporočilo. Cela zadeva 38 milijonskega predloga je vam od poroda pa do danes zadostno znana, da mi jo ni treba še enkrat ponavljati. Omenim naj še samo, da je takrat zbornica z večino za predlog glasovala, dasiravno je železniški minister zatrdil, da vlada ne bo več izdala kakor 21 milijonov kron. Danes se imenuje glasovanje za neizpolnjive predloge demagogija, torej smo vsi poslanci, ki smo takrat „za“ glasovali v tem smislu pregrešili. Vlada je v resnici le 21 milijonov kron v prid železničarjev izdala in mi smo bili, ki smo takoj resno ugovarjali. Prva prilika, da se vspnemo po konci je bil proračun. Tomšik je stavil 17 milijonski predlog in mi, ki smo železničarjem resno naklonjeni, smo sklenili zanj glasovati. Reklo se nam bo, da je to le teoretično lepo, ampak ako pogledamo nekoliko nazaj, vidimo, da se je že nešteto stalnih izdatkov v proračunu sprejelo. Kar velja za druge stvari, zakaj ne bi veljalo za železničarje?

Na to se je začel z zadevo pečati klub, ki je sklenil za predlog enoglasno glasovati. Je-li bila to tudi le sama demonstracija? Da se zadeva razvije pošteno in prav je vodstvo „Prometne zveze“ posredovalo s posebnim odposlanstvom, katero se je s člani kluba posvetovalo. Vsi navzoči so mi takrat izrazili pripoznanje, da

postopamo pravilno in ne delamo demagogije, še celo poslanec Hauser. Reči pa moram, da sem vodstvu „Prometne zveze“ obrazložil že takrat vse težkoče.

Ugibali smo tedaj tudi, če ne bi kazalo zahtevati delne privolitve in ravno gospodje vodstva naše zveze so bili, ki so rekli: ne, zahtevamo neomahljivo vseh 17 milijonov, da nam nobena druga organizacija ne bo mogla predbačivati, da mešetarimo. Mi smo postopali kot vaši zastopniki, narekovali pa ste nam vi sami. Velikokrat sem že bil pri vas in sem vam govoril, nikoli pa vas nisem razburjal ali dražil. Poglejte državno zvezo nemških železničarjev, tudi ta je pozvala svoje nacionalne poslance na odgovor. Organizacija železničarjev je namreč popolnoma nekaj drugega, kakor pa kako društvo volilcev. Organizacija mora skrbeti za svoj življenjski obstoj. Moja vest mi pravi, da sem, odkar ste mi poverili, da vas zastopam, svojo dolžnost vestno spolnjeval.

V teku razprav je klub ponovno sklenil, da glasuje za 17 milijonski predlog. Prišla pa je nemško nacionalna zveza in spletkarila toliko časa, da je naš klub prišel do zopetnega posvetovanja in sklepanja in tukaj še-le se je sklenilo proti predlogu glasovati. Situacija se je spremenila, razlogi pa so ostali vedno isti. Sedem poslancev je takoj prijavilo izstop iz kluba; pet se jih je po dovršenem glasovanju vrnilo, a jaz in pl. Pantz pa sva dosledno izostala, z motivacijo da se s takim mencanjem ne strinjava. Pač smo se pogajali, da stopiva zopet v klub krščansko-socialnih poslancev, a ker se nama ni privolilo, da postopava v zadevah železničarjev samostojno, sva se zahvalila in ostala izven kluba.

Sporazumno s „Prometno zvezo“ smo stavili v jeseni 17 milijonski predlog, dan za nami nemška nacionalna zveza in v proračunskem odseku poslanec Tomšik. Tomšikov predlog je propadel, ampak z desetimi glasovi. Ako vstrajamo, pridemo gotovo do tega, da bo predlog enkrat sprejet, dasiravno še s tem ni nič doseženega. Zgoditi se zna, da pridemo mi ob naše dijete, ampak vlada bo za eno skušnjo bogatejša. Z § 14. bo težko poskusila.

Vest mi nalaga dolžnost, da govorim k vam odkrito. Od tod toliko poslancev, ki glasujejo zoper vaše zahteve? Enim se gre za dijete, drugi pravijo, ako se zboljšajo plače železničarjem, bo to neugodno vplivalo na poljedelski stan, in to so nam v obraz povedali. To je nesmiselnost, če kdo meni, da bo, ako se železničarjem dohodki zboljšajo, vse k železnici drlo. Uprave sprejemajo samo toliko delavnih moči, kolikor jih neobhodno rabijo in ne več, dostikrat pa še premalo, to pričajo upravičene pritožbe o predolgih službah in prekratkih počitnih dneh.

Ni izključeno, da bi povišanje plač železniškim delavcem nekoliko uplivalo na poljedel-

ske in druge delavce. Vprašanje pa je, zakaj bi morala stroka, ki nosi največjo odgovornost za voljo druge stradanje. Kdo zna to upravičiti? Znan nam je beg delavstva z dežele v mesta, ampak to ne bo prenehalo, če se železničarje tudi popolnoma izstrada.

Nek ljubezniv prijatelj je napravil medklic, da je bilo glasovanje za Tomšikov predlog le sleparija. Če je temu tako, tedaj smo vsi sami sleparji z medklicateljem vred. Našel se je tudi poslanec, ki je hotel javnosti dokazati, češ on je zato proti predlogu glasoval, ker mu je za pošteno politiko in ker obsoja tako sleparijo. Kdor tako govori, njega nazivam javno in vedoma obrekovalca. Mi, ki se za vas vselej in pošteno zavzemamo, se ne damo ponižati do poslancev zadnje vrste. Nikoli ne iščem boja; če se mi pa usili, se znam postaviti v bran: delo je meni prirojeno. Dvoumnost sovražim nad vse, odkrita resnica naj velja in zmaga!

Burno odobravanje, ki je temu govoru sledilo, je pričalo, da je govornik korakal pravo pot: Od srca k srcu.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Od proge Jesenice-Trst, c. kr. drž. žel. Dajte cesarju kar je cesarjevega, Bogu, kar je božjega in človeku kar je po božjih in posvetnih postavah zaslužil. Temu mora vsak pameten človek pritrčiti, samo gospodje pri našem slavnem tržaškem ravnateljstvu so toliko zaostali, da tega ne pojmujejo. To hočemo dokazati.

Za snaženje uradnih in drugih službenim namenom službe prostora so normirani pavšali, tu več tam manj. Pri direktiji imajo zlikana tla, to seveda več stane kakor pa po postajah, kjer mora postajenačelnik kako osebo v strah vzeti, da za odmerjenih par kronic na mesec snaženje oskrbuje. Navadno zadene ta kazen kakega ubogega delavca, ki drugače ne more živeti, kakor da tudi njegova žena kako krono prigara.

Po celi progi imajo čuvajnice poseben prostor, ki je namenjen čuvaju kot služben lokal. Od predpostavljene, inženirjev in prožnih mojstrov je ukazano, da morajo biti prostori vedno snažni in tla pomita. Nikdo nam čuvajem pa še ni povedal, kdo naj to naredi, kdo je za to plačan, mi in naše žene ne dobimo nič. Bločni čuvaji dobivajo za snaženje njih službenih barak po dve kroni na mesec, mi drugi pa nič. Mar li nismo vsi enaki siromaki in težaki avstrijske železniške uprave. Zakaj je vendar prožni čuvaj vedno in povsod zapostavljen, to zagonetko nam naj kdo reši, da ne bomo živeli vedno v mislih, da smo mi tista zadnja bitja na svetu, ki uprava z nami lahko počne kar hoče.

Slavno ravnateljstvo in sekcijo vprašamo prav vljudno: Gospodje, ali vas prav nič ni sram,

Vrata častne sobe se odpro. Na pragu sobe se prikaže par mestno opravljenih gospodov. Nek gospod z dolgo brado in črnimi lasmi pa gleda na uro in kolne.

„Sicer ste pa lahko z današnjim vspehom popolnoma zadovoljni, gospod Podlessek,“ nagovarja Podleska gospod z veliko glavo iz velikimi očmi.

„Da, da v splošnem! — Kmet je neumeri, zato pa za nas dragocen. — Iz njega moramo hitro kovati kapital.“

„Seveda, seveda, jaz bom to takoj napisal v naš list in bom članek naslovil: Napredek socialno demokratske misli med kmeti. — Ne bo napačen članek to, kaj ne, gospod Podlessek?“

Gospod Podlessek pa se je med tem že nagnil čez prvo mizo in zaklical natakariči:

„Napravite nam prav hitro močno črno kavo pa veliko ruma vlite notri, me tako prokleta glava boli.“

(Konec prihodnjič.)

bo dobro agitiral in ga bodo volilci volili z večino glasov, bo prav gotovo izvoljen. Imenujejo ga edinega prosvitljenega kmeta v naši deželi, ker edino on prav razume socializem, da ni treba gosposk in žandarjev, ne biričev in ne rubežnikov; on je edini kmet, ki je socialista z dušo in telesom. In vsi od poslanca pa do zadnjega mu napivajo. Gašper pa pije in obraz se mu svetl v gladi, kakor mesec pred dežjem, kliče „štefane“ na mizo in plačuje.

„Krčmar, to je zate dobro, toda zdi se mi, da bo Gašperja to zelo bolelo. Danes pije Gašper na jazo in tudi iz jeze nad gosposko je postal socialist. Zgubil je tožbo, ki jo je imel s sosedom radi meje. Hotel je namreč in je tudi storil vsako leto tako, da smo širili vsako leto za par pedi njegovo njivo v sosedovo. Sosedova njiva se je skrčila že skoro za polovico. To je omenil sosed Gašperju in mu zapretel, da ga bo tožil, ako se ne umakne z njegovega sveta. A Gašper je bogat; tekkel je takoj k odvetniku v mesto in tožil sosedo radi razžaljenja časti. Ko je sosed dobil vabilo, je seveda šel tudi v mesto k odvetniku in ta je tožil Gašperja za svet,

ki mu ga je ta vzel. Gašper je vse izgubil in zraven tega, da je moral plačati vse stroške obeh pravd, je moral še plačati zemljemerca, ki je pravilno odmeril sosedu zemljo, katero je imel Gašper že za svojo last. Gašper pa ni hotel plačati prostovoljno odvetnikov in ta dva sta ga tožila in potem pa zarubila. Včeraj se je vršil rubežen. Gašper pa je danes vse plačal, ker denarja ima Gašper dovolj. Zato pa je tako jezen na gosposko in na rubežnike, zdi se mu pa tudi pravilno, da mora sosed svojo njivo, ki je boljša od Gašperjeve, deliti z njim. In ker noben ne odobrava teh njegovih načel, postal je socialist.“

„Pa vendar je bil Gašper preje pameten“, se oglasi krčmar.

„Seveda je bil, tudi v cerkev je hodil, sedaj pa samo kolne. In ker drži sosed z župnikom in učiteljem, zato tudi ta dva Gašper zaničuje.“

V sosedni častni sobi se začuje naenkrat glasno prerivanje stolov in krčmar gre hitro pogledat, če gospoda že odhaja.

Peter prižge svetilko, ki je stala doslej neprižgana na sosednjem stolu, ogrne jopič in se pripravlja na odhod.

da z nami tako pometate? Z očitki, ki jih pošteno zaslužite, še nismo pri kraju. Ali se spominjate ukaza, izdanega meseca aprila, glasom katerega naj čuvaj skrbno pazi, če niso kje tračnice z oljem polite. Komu je to v glavo treščilo, nam ni znano, kar nam se je samo zaukazalo, da moramo take tračnice nemudoma obrisati, da lokomotivam ne bo drčalo. S čim pa naj brišemo, o tem pa ukaz molči. Po dolgem ugibanju sem in tja smo prišli do zaključka, da direkcija morda misli: saj damo čuvaju bluzo in hlače naj eno ali drugo porablja za likanje tračnic. Vsakemu prožnemu delavcu je znano, da se nahajajo na tiru male vnižave (Sutten) preko katerih lokomotivam drči, ker se ne dotikajo vse osi

Organizacija.

Skupina Ljubljana. Prihodnji redni mesečni sestanek se vrši na binkoštno soboto, dne 10. majnika ob navadni uri v navadnih prostorih. Pridite mnogoštevilno, posebno pa tovariši odboraki.

Nov dom. Kdor je že kdaj posejil našo centralo na Dunaju, se je moral prepričati, da prostori prvič ne zadostujejo, drugič pa ugledi organizacije „Prometne zveze“ nikakor ne zadoščajo. Pisarniške moči so komaj četrtno leta shajale brez luči. Za odborove seje in konference stanovskih skupin ni bilo prostora in je bilo treba poseči po gostilni. Vodstvu se je poročilo v bližini sedanjega, asse — št. 150. Prej se naj vsa pisma

upravnistva. Tovariš zstop nekega člana z zategadelj skujal, ker je namenjene številke in reklamacije nam rečemo, da se ne bi je bilo in bo vselej, i številki „Glasnika“ j izostali časopis prada list obleži včasi na a najtemeljiteje odprao reklamacijo, katere boljše, jih danes ali ekciji. Za nekega člana e bil list od goriškoobno se glaseče pošte kaj za take pomote? i sprememb svojih natem zakrivijo veliko la.

mu je enkrat kaka šte n ne sme biti žal, ker ti zase kot član tudi o koristil nič.

V številki 5 našega sklep ljubljanske sku začnemo nabirati dah članov „Prometne obljubili, da dopoš skupin in plačilnic se je, da pole ne bi mo nabavili bloke po ibiratelj darovalcu tudi li misel, da objavimo o morali opustiti, ker č prostora, ki nam je ili bodemo samo vsako ičilnico, kadar nam bo kemu bloku je dodana ere se cenjeni tovariši užiti.

n naklonjenih ljudi ne venskega ozemlja, ako um in ne samo enkrat ati smemo, da se nam zastavi kmalu uresniči.

si ga naložili, bodemo že prenesli, kajti z dobro voljo in božjo pomočjo gre vse.

Na delo torej, kdo bo nam prvi poslal novce za razpečane listke? Vse to akcijo tikajoče zadeve se zapišejo v posebno knjigo, ki ima namen biti domovnica in vedna spremljevalka naši zastavi.

Pomenimo se! Tovariš nam piše in prosi naj natisnemo zopet enkrat lep, do srca segajoč agitačni članek. Odkar prihaja naš „Glasnik“ med vas, je še v vsaki številki govoril o agitaciji in priporočal „Prometno zvezo“, a žalibog, zdi se nam, da vsega tega sploh nobeden član ne čita. Ravnokar, ko to pišemo prihaja nam novica, da je mali črnogorski narod premagal Turke in zavzel Skader. Ves svet se čudi in povprašuje, kako li je bilo to mogoče, a mi pa rečemo: z združenimi močmi je vse mogoče. Kjer pa ni edinosti, tam je propad, o tem nam

bi lahko nekdanj mogočni Turčini povedali marsikatero poučno zgodbo.

Omenjeni tovariš pravi, da bi bilo treba prav posebno poudariti, da je organizacija le tedaj dolžna — pa tudi upravičena in primorana, za svoje člane ukreniti najskrajnejše, ko so tudi leti zvesti pristaši organizacije. O tem pa imamo pač jako žalostne skušnje, zatorej pa napišemo sledeče:

Vsem našim članom priporočamo, da vestno in pazno prečitajo uvodnik v naši osmi številki. Stanovske zavednosti je treba! Seveda če kdo misli, da je njegov stan zanj preslab, postane nezadovoljen ne le s stanom ampak prav sam s seboj. Misli, da je za nekaj več ustvarjen in s tem pokonča svojo srečo.

Kdor vse to ume in razsodi, naj mu ne bode zadosti, da natihoma pomiluje svoje sobrate. Idite in oznanujte, našo besedo naše načelo in našli bode vse ki tavajo v temi. Ni vse doseženo s tem, kar mi napišemo, živa beseda izda več kakor cel časopis, torej storite to, kar vam vselej priporočamo: agitirajte.

Ne bode te nam zamerili, če vam podamo sliko vsega utisa, ki smo ga dosedaj doživeli in vam opišemo nekoliko naše člane in njih pojme o organizaciji.

Pri nas — no tudi drugod — pristopajo člani tedaj, ko jim preti od kake strani nevarnost. Smelo se trdi, da vsacega novopristopivšega člana neko posebno kurje oko škeli in za to se je spomnil, da ni nikjer član, nima nikoder zaslonbe, pravovarstva itd. Ko pa je enkrat vpisan pa že stavi zahteve in pogoje — ampak nikoli za njegovo službeno kategorijo ampak prav za svojo osebo. Rad bi bil odbornik, rad bi vlekel povsod lanc velikega zvona, vse se bi mu naj klanjalo in vse to le za njegovo osebo samo. Članarina je zanj velikanska vsota, s katero se o vsaki priliki pobaha, da jo redno plačuje. Tak član ne pojmuje ne društva, ne samega sebe kot člana.

Zopet druga vrsta so taki, ki ne reče nikoli ne bev ne mev, on je plačujoč član, briga se pa za delovanje in poslovanje društva prav nič, k večjemu, če sem pa tja vpraša, koliko je denarja v kasi. Na sestanku in zborovanja ga ni spraviti ne z vabilom in ne s prošnjo, pač pa rad sedi med časom sestanka pri kakem nasprotniku v gostilni in preži koga bo videl mimo iti. Žalibog, da spada v to vrsto najbolj izobražen del članov ki bi morali korakati vedno naprej in dajati drugim tovarišem bodrilen vzgled.

Tretja in najžalostnejša vrsta članov pa so tisti, ki se organizacije ali iz strahu pred kakim nasprotnikom ogibljejo ali pa se je sploh sramujejo. Znan nam je tovariš, ki je bil nad vse vnet za sodelovanje. Ko je pa naenkrat izostal, se je opravičil s tem, da mu je nekdo namignil, naj ostane ob strani, naj le drugi delajo. Drugi se je zopet izgovoril, češ on bi že kaj storil za organizacijo, ampak boji se, da bi ga soc. demokrati potem grdo gledali. Vsak od teh dveh pa ima po več enako mislečih tovarišev in vsi skupaj tvorijo debelo suho vejo na drevesu naše „Prometne zveze“. Vsem tem bi resno svetovali naj gredo tja, kamor jih vleče njih notranje mišljenje in kjer jih ne bo treba biti sram. Mi ne zgubimo z njimi nič, nasprotniki pa pridobili ne bodo nič. Kdor ni z mišljenjem in dejanjem z nami je proti nam. Kdor se sramuje vselej in povsod pripoznati kot našega trdnega in odkritega somišljenika, zanj ni leka. „Prometna zveza“ se ne baha z izmišljenimi števili članov, ampak z delom in sicer z delom za take člane, ki pridno tudi sami sodelujejo.

V spomin kličemo poročilo o glavnem občnem zboru na Dunaju, v katerem najdete imena odličnih mož, koje ni bilo nikoli sram nastopiti med železniškimi delavci, jim svetovati, jih poučevati in se za nje potegovati. Seveda so pri nas razmere take, da se za nas nikdo dobrohotno ne zmeni, a krivi temu smo veliko sami, ker smo prav za prav le na papirju, v javnosti se pa skrivamo kakor noč pred dnevom. Kolikokrat so ravno iz tega mesta opozorili, da širite

Štev. člana

PRISTOPNA IZJAVA.

Podpisanec izjavim, da priznavam v pravih določene dolžnosti in pravice in da pristopim kot član k „Prometni zvezi“. Obvezujem se ob enem da bom točno plačeval mesečno članarino 80 vin. Izjavim tudi da hočem* nočem* postati član posmrtninskega sklada. Pripoznam opravični red, glasom katerega ne smem zaostati s prispevki v posmrtninski sklad čez eden mesec, da ne izgubim pravice do odpravnine.

Želim sprejemati „Železničarski Glasnik“.

Ime .....

Služben naslov ..... železnice .....

Starost moža ..... starost njegove žene .....

Stanuje ..... Zadnja pošta .....

dežela ..... ulica .....

št. .... nadstr. ....

	K	v
Vpisnina		40
Mesečna članarina od ..... do		
Vpisnina v posmrtninski sklad		60
Skupaj		

..... dne ..... 191.....

podpis voditelja.

lastnoročni podpis člana.

Ime, naslov, starost itd. je označiti natančno in razločno čitljivo. Pristopivši naj podpiše lastnoročno. Voditelj naj vpošlje pristopnico osrednjemu vodstvu.

* Kar ne ugaja, se naj prečrta.

namrec v vezi nau osobno diagajno. Le poglette si jo in umeli bode, ko vam povemo, da je delavec, ki si je zlomil nogo z ogorčenjem odklonil, da bi se ga položilo v tako rakev in z njo prenesli, ter je daroval zadnje vinarje za fikerja. Nedavno tega je žena nekega čuvaja na porodu tako nevarno in hudo obolela, da je zdravnik odredil prenos v bolnišnico. Ko je reva zagledala prinešeno rakev, je vsa prestrašena to človekoljubje južne železnice odklonila in ljubezniv mož jo je moral na rokah v bolnišnico prenesti. Enakih slučajev, ki kriče po odpravi, je zelo veliko. Ako tedaj južno železnico iz tega stališča sodite in rečete, da ni samo nemoderna ampak naravnost divjaško nazadnjaška, nimamo prav nič zoper to, narobe, mi bodemo javnosti še več takih okrasov razstavili, da bo ona nas umela, da pod takimi pogoji ne moremo imeti nikakega spoštovanja do naših „višjih“.

naš časopis in danes vas vprašamo: Kaj ste storili? Niti enega naročnika niste pridobili, kar zopet dokazuje, da vas je pred javnostjo sram, da ste člani „Prometne zveze“ in se bojite, da bi vaše zadeve prišle v javen razgovor. Nobe-nega še ni bilo videti, da bi imel pri sebi svoje glasilo, da bi ga čital sam ali dal drugim čitati, vsak ga kolikor mogoče skrbno skriva in dosti-krat še sam ne čita.

Poglejte nasprotnike, iz vseh žepov mu gledajo časopisi in vsako minuto odmora skrbno porabijo za čitanje, naši pa ali topo od strani gledajo ali pa verno poslušajo po njih padajoče zabavljalice.

Pa brez zamere; kdor se čuti prizadetega, naj se poboljša. Dolgo časa smo nosili te be-sede v srcu a pogumen tovariš — hvala mu — je nam dal povod, da smo jih zapisali in upamo, da ne — zastoj!

Razno.

Zagonetka. Nekemu tovarišu v Gorico po-šiljamo redno in pod pravilnim naslovom naš časopis, a vedno se nam vrne z opombo „ne-znan“ ali „je pri vojakih“. Za tem grmom mora nekaj tičati in radi bi, da nam omenjeni tovariš, ki list pogreša, pošlje za vsako izostalo številko pravilno reklamacijo — glej „Glasnik“ št. 1 — na podlagi katere storimo poizvedovalne korake. Ima li mogoče kak nasprotnik svoje kremplje vmes?

Grahovo. Pri nas se je pojavilo neko revše, ki ima namesto pameti najbrže samo liberalno-socijaldemokratsko sol v glavi. Za tarčo njegovih hudobnih obrekovanj si je možicelj izbral nekega našega tovariša. Za enkrat mu svetujemo, da to grdo početje v lastnem interesu takoj in popolnoma opusti ter rajši preišlje, koliko časa je treba za 4 K 25 vin službo opravljati. Preveč srbeč jezik je bil že marsikaterokrat svojemu lastniku v kvar, torej če ti ne da miru, izderi ga in vrzi proč, ker boljše je biti brez jezika, kakor pa s predolgim iti v pogubljenje.

Jugoslovanski železničarji, to je tista pe-ščica železničarjev, ki sami prav za prav ne vedo, kaj so, ali so liberalni svobodomislec ali pa svobodomiseln socijaldemokrati, prirede 1. maj-nika v „Narodnem domu“ v Ljubljani predpoldan veliko komedijo, imenovano „ljudski shod“, po-poldne in zvečer pa ples in pijančevanje pod geslom „ljudska veseslica“. Naj imajo svoje ve-selje, ako jim vsem nese in vedo, da jih drugi dan ne bo preveč glava bolela. Kar je naših so-mišljenikov, le dobro vemo, da bodo praznovali 1. majnik kot praznik gospodov, kdor bo lahko mogel, bo tudi lahko med somišljeniki malo dobre volje in bo vedel, da ima mesec maj 31 dni, da bodo on in njegova družina rabili zad-njega ravno tako hrane in družega kakor pr-vega. Zavednejši bodo od prihranka darovali kako dvojačo za zastavo. Jugoslovanski pa naj le plešejo!

Na naslov direktije c. kr. drž. železnice v Trstu. Kako pa to pride, da uslužbenci še vedno niso dobili njih službenih oblek, dasiravno je predpisani rok — 1. april — že daleč za nami. Gospodje, ako ste z nalaganjem in odtrga-vanjem kazni tako vestni in točni, ako zahtevate od nas točnost in red, spolnite tudi vaše dolž-nosti, kakor se spodobi. Predpisi so obvezni istotako za vas, kakor za nas, ne delajte za se izjem in ne kratite nam s tem naše itak že do krajnosti pristižene pravice.

Pozor! Člani „Prometne zveze“. Današnji številki priložimo pristopne izjave, katere naj cenjeni tovariši porabijo za to, da pridobi v pro-slavo 1. majnika vsak vsaj enega novega člana „Prometni zvezi“. Tovariši voditelji dobe še po-sebej večje zaloge. Izpolnjene pristopne izjave prosimo uposlati na naše upravništvo in mi jih pošljemo na Dunaj. S tem hočemo doseči, da je naš naslovni imenik popoln in se zamore list točno dostavljati.

Ali ste že kaj darovali za zastavo?

Oskar Pröghöf, Znojn;
Ivan Nemeček, Wels;
Ivan Windiš, Dunaj drž. žel.;
Kristof Strobl, Feldkirch;
Josip Auserhofer, Franzensfeste;
Josip Hofmann, Floridsdorf;
Ivan Kotek, Komotau;
Jakob Jurič, Maribor;
Ivan Stutz, Schmiedeberg;
Alojzij Rothner, Solnograd;
Ivan Gorenc, Dunaj juž. ž.
Miha Reček, Dunaj drž. ž.
Karol Stingl, Falkenau;
Terezija Küstler, Ollindenmarkt;
Ana Staudinger, Eggenburg.

Naj v miru počivajo!

Vsak član prispeva v posmrtni sklad 75 v.

Kdor ima rad dobro kavo

naj vporablja pravi zagrebški „FRANCK“, kateri se raz-ločuje po tovarniški znamki: „Mlinček za kavo“.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni
HAVRE
NEW-YORK
francoska
prekomorska
družba.

Veljavne vožne liste (Šifkarte) za francosko linijo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna po-ED. ŠMARDa oblastveno potrjena potovalna jasnila daje pisarna v Ljubljani, Dunaj-ska cesta št. 18 v novi hiši „Kmetске posojilnice“ nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojonajvečjozalogoizgotov-
ljenih oblek za gospode, dečke in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

Pozor pri nakupu!

Kdor hoče imeti res trpežno, zanesljivo in ceno uro, dalje fino izdelane verižice, prstane, uhane, splošno vse v to stroko spadajoče predmete, naj ne prezre tordke

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.

Postrežba točna in solidna. Sprejemajo se tudi razna popravila.

Anton Rojina, Ljubljana

Kolodvorska ulica

Pohištveno in stavbno mizarstvo.

JULIJA ŠTOR

Ljubljana, Prešernova ul. 5

velika zaloga

F. L. POPPER ČEVLJEV

najboljše kakovosti za gospode, ženske in otroke po izredno ugodnih cenah. — Čevlji za turiste — higienični čevlji za otroke — Lawn-tenis čevlji.

Velika zaloga modernih slamninkov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnov. fasonah in v veliki izberi

priporoča

Ivan Soklič, Ljubljana, Pod trančo št. 1.

Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

H. SUTTNER Glavni trg št. 25
Sv. Petra cesta 8

LJUBLJANA priporoča svojo

največjo zalogo **švicarskih ur**

priznana najboljših

z znamko „IKO“ in „ZENITH“.

Najzmernejše cene. Postrežba točna.

Adalbert Kassig

Ljubljana, Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čep-
pic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih
uniformskih predmetov za železničarje, kakor:
čepice, gumbi, rosete, žnore, piščalže i. t. d.
Čepice zimske in letne za strojevodje, kurjače
— itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. —
Postrežba točna.

Velika in moderna zaloga oblek za gospode,
dečke in deklice **A. KUNC**, Dvorni trg 3

na voglu Židovske ulice. Naročila po meri točno in priznana dobro.

Priporočamo

domačo trgovino z oblekami

Maček & Ko.

v Ljubljani, Franca Josipa c. 3.

Založniki c. kr. priv. južne železnice.

Solidna postrežba! Najnižje cene!

R. MIKLAUC, LJUBLJANA,

priporoča gosp. železničarjem posebno ugodno blago za
moške in ženske obleke, perilo, pogrinjala, odeje itd. — Na novo je vpeljana
v podružnici „PRI ŠKOFU“, pred Škofijo, št. 3. nasproti gostilne pri Sokolu,
velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke, kakor tudi ženske jopice. Obisk te občne nad 40 let
obstoječe tordke se vsakemu priporoča.